Darbų saugos projektai

GAISRINĖS SAUGOS INSTRUKTAVIMO MEDŽIAGA

GAISRAS

Gaisras – nekontroliuojamas degimas ne tam skirtoje vietoje, ne tam skirtu laiku, kuriuo metu patiriami materialiniai nuostoliai, kyla pavojus žmonių sveikatai ir gyvybei.

DEGIMAS

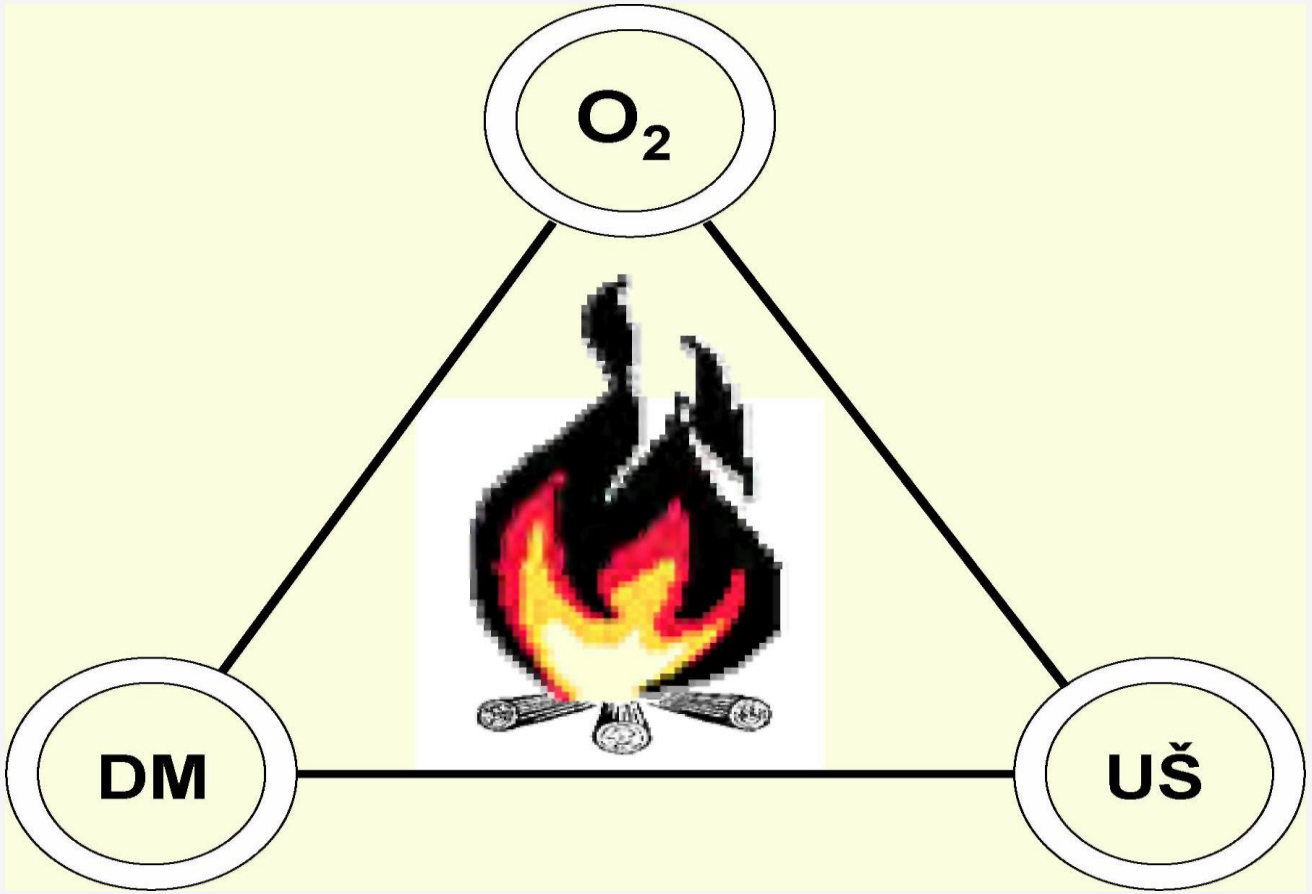
Degimas - medžiagos sąveika su deguonimi, kai išsiskiria šiluma, dūmai ir liepsna.

Pagrindiniai degimo komponentai:

- degioji medžiaga;
- deguonis;
- degimo šaltinis.

Degimo nutraukimas:

Pašalinus bent vieną iš komponentų, degimas nutrūksta

O2 – ore esantis deguonis
DM – degi medžiaga
UŠ – uždegimo šaltinis

SAVAIMINIS UŽSIDEGIMAS

Savaiminio įkaitimo ir užsidegimo atveju medžiaga užsidega be išorinio impulso. Kai joje vyksta fizikiniai, cheminiai arba biocheminiai procesai, dėl kurių išsiskirianti šiluma neišsisklaido aplinkoje, kaupiasi, pagreitėja oksidacijos procesai ir medžiaga savaime užsidega. Kuo žemesnė medžiagos savaiminio užsidegimo temperatūra, tuo ji pavojingesnė.

Šiai grupei priskiriami nepakankamai išdžiovinti produktai: šienas, šiaudai, pjuvenos, kuriuose iki 60-70 ℃ vyksta biologiniai procesai. Dėl oksidacijos medžiagos įkaista ir gali užsidegti. Pavojingi yra ir augaliniai aliejai, riebalai, kuriuose yra nesočiųjų organinių junginių. Ypač lengvai užsidega augaliniais aliejais suvilgyti skudurai ir sumesti į krūvą.

MEDŽIAGOS PAGAL DEGUMĄ SKIRSTOMOS:

Degios – uždegtos arba veikiamos aukštos temperatūros, užsiliepsnoja smilksta, anglėja. Šie procesai nenutrūksta pašalinus ugnies šaltinį. Tai visos organinės medžiagos: mediena, ruberoidas, popierius ir kt.

Sunkiai degios – užsiliepsnoja, smilksta arba anglėja tik tol, kol veikia ugnies šaltinis, o jį pašalinus reakcija nutrūksta. Šių medžiagų sudėtyje yra nedegių ir degiųjų medžiagų. Tai asfaltbetonis, pjuvenų betonas, antiseptikuose įmirkyta mediena ir kt.

Nedegios – veikiamos liepsnos šaltinio bei aukštos temperatūros, nedega, nesmilksta ir neanglėja. Tai visos gamtinės ir dirbtinės neorganinės medžiagos: akmenys, plytos, metalai.

PAGRINDINĖS GAISRŲ PRIEŽASTYS BEI BŪDAI KAIP JŲ IŠVENGTI

NETVARKINGI DŪMTRAUKIAI

KAIP IŠVENGTI GAISRO

Patikrinti ar nėra dūmtraukyje plyšių, ar sandarūs dūmų kanalai, tvarkinga dūmtraukio pastoginė bei viršstoginė dalis. Palėpėse ir kitose gaisro atžvilgiu pavojingose patalpose mūriniai dūmtraukiai ir mūrinės sienos su dūmų kanalais turi būti išbaltinti. Iš dūmtraukių, dūmtakių ir krosnių kiekvienais metais prieš eksploatavimo pradžią išvalyti suodžius ir eksploatavimo metu juos valyti ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius.

NETVARKINGOS KROSNYS IR KAIP IŠVENGTI GAISRO

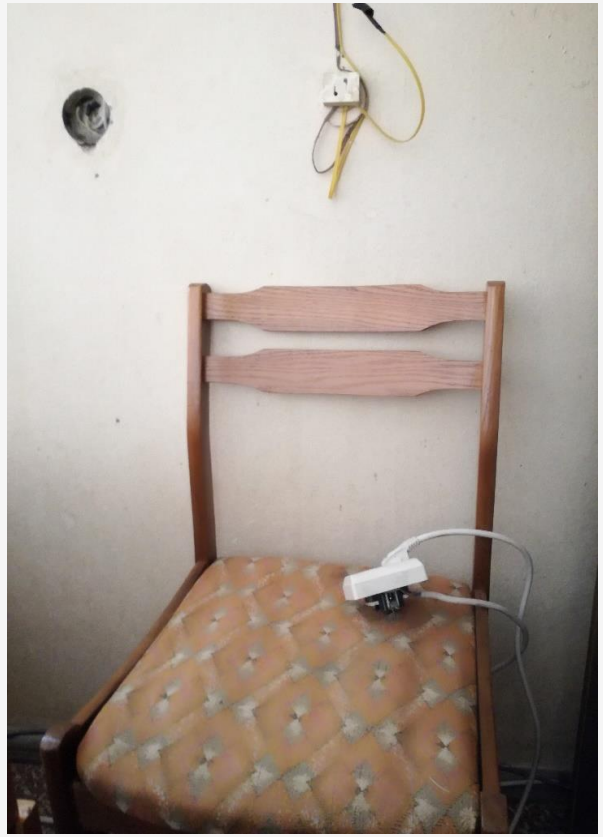

Eksploatuojant šildymo įrenginius, draudžiama:

- laikyti kurą arčiau kaip 1 m nuo pakuros ir arčiau kaip 0,5 m nuo krosnių sienelių;
- įkurti juos ypač degiais, labai degiais ir degiais skysčiais;
- kūrenti šildymo įrenginį jam nepritaikytu kuru;
- kūrenti esant atidarytoms pakuros durelėms;
- palikti be priežiūros kūrenamas krosnis, židinius.

NEPERKŪRENKIT KROSNIES !

NETVARKINGA ELEKTROS INSTALIACIJA

KAIP IŠVENGTI GAISRO

Standartinių aparatų, apsaugančių nuo trumpojo jungimo bei perkrovų elektros instaliacijoje, panaudojimas

Nedelsiant informuoti darbuotoją atsakingą už elektros ūkį apie netvarkingą elektros instaliaciją.

Eksploatuojant elektros įrenginius draudžiama:

- šildyti patalpas nestandartiniais (savos gamybos) elektros prietaisais;
- naudoti netvarkingus kištukinius lizdus, kištukus, jungiklius ir paskirstymo dėžutes;
- sandėliuoti degias medžiagas arčiau nei 0,5 m nuo elektros šviestuvų.

PRIEŽASTYS, DĖL KURIŲ ELEKTROS TINKLE KYLA GAISRAI

- techniškai netvarkinga elektros instaliacija;
- vanduo šalia elektros laidų;
- perkrautas tinklas, kai į tinklą vienu metu įjungiama per daug prietaisų;
- pliki, neizoliuoti, kabantys elektros laidai;
- prispausti ar mechaniškai pažeidžiami elektros laidai.

SIGNALAI APIE NETVARKINGĄ ELEKTROS INSTALIACIJĄ AR KITAS PROBLEMAS

- karšti elektros laidai ir kištukiniai lizdai;
- dėl neaiškių priežasčių išmušami elektros saugikliai;
- mirganti šviesa;
- aprūkimo, degimo žymės ant ar virš kištukinių lizdų, jungiklių;
- įjungus elektros prietaisas “krečia”, iš lizdo pasipila kibirkštys.

PALIKTI BE PRIEŽIŪROS ELEKTROS ĮRENGINIAI

KAIP IŠVENGTI GAISRO

Baigus darbą, sutvarkyti darbo vietą ir išjungti elektros įrenginius.

NEATSARGUS RŪKYMAS, NEATSARGUS ELGESYS SU UGNIMI

Cigaretėse esantis tabakas yra pavojingas tuo, kad gali kurį laiką nepastebimai rusenti, nes tabakas palaiko degimą. Taigi neužgesinta nuorūka pati neužgęsta tol, kol visiškai nesudega joje esantis tabakas.

KAIP IŠVENGTI GAISRO

Nerūkykite lovoje!
Nuorūkas, gerai užgesintas (geriausia vandeniu), dėkite į peleninę!
Nemeskite neužgesintų nuorūkų į šiukšlių dėžę, ar kur papuola!
Stenkitės rūkyti lauke, ypač išgėrus!
Nerūkykite daržinėje, tvarte, ten kur yra degių medžiagų ar skysčių!
Rūkykite tik tam tikslui skirtose specialiais ženklais pažymėtose vietose, kuriose yra nedegus indas nuorūkoms!

PAŠALINIAI UGNIES ŠALTINIAI

Uždegimą sukeliantis tai vietai nebūdingas objektas – energijos šaltinis yra pašalinis ugnies šaltinis.

KAIP IŠVENGTI GAISRO

Nenaudoti atviros ugnies arčiau nei **1 m** nuo degių medžiagų!
Jei naudoti atvirą ugnį šalia degių medžiagų būtina (remonto, statybos darbai ir pan.), tai degias medžiagas atskirkite nedegiais ekranais.
Nenaudokite kietu kuru kūrenamas šašlykines, kepsnines, rūkyklas, buitines krosneles, lauko židinius, ugniakurus arčiau kaip **6 m** nuo pastatų. Patalpose, balkonuose, lodžijose, erkeriuose, terasose ir ant pastato stogo **draudžiama** naudoti kepsnines, šašlykines ir rūkyklas, kurioms naudojamas kietasis kuras.
Laužus kūrenkite ne arčiau kaip **30 m** nuo pastatų, degių konstrukcijų statinių ir degių medžiagų sandėliavimo vietų.
Nepalikti be priežiūros besikūrenančias laužavietes.

PAGRINDINIAI REIKALAVIMAI TERITORIJOS PRIEŽIŪRAI

Privažiavimo keliai ir priėjimai prie statinių, gaisrinių kopėčių, gaisrinio inventoriaus, gaisrinių hidrantų ir vandens telkinių turi būti laisvi, tvarkingi. Tarpai tarp statinių turi būti laisvi ir neužkrauti.

Teritorija turi būti išvalyta, nušienauta, gamybos, augalinės atliekos, šiukšlės laikomos tam skirtose vietose.

Automatiniai įvažiavimo į teritoriją vartai, užkardai ir kiti įrenginiai turi turėti rankinį valdymą, leidžiantį juos atidaryti bet kuriuo paros metu.

Įmonių, įstaigų, organizacijų pagal sprogimą ir gaisrą pavojingose teritorijose draudžiama rūkyti ir naudoti atvirą ugnį. Prieigose prie šių vietų turi būti atitinkami įspėjamieji ženklai arba užrašai.

Draudžiama degias medžiagas sandėliuoti ant rampų ar prie įmonės, įstaigos ar organizacijos pastatų arčiau kaip 2 m.

Šiukšlių ir atliekų konteinerius leidžiama statyti ne arčiau kaip 2 m nuo statinių.

PAGRINDINIAI REIKALAVIMAI STATINIŲ IR PATALPŲ PRIEŽIŪRAI

Priešgaisrinės durys, vartai, liukai turi būti techniškai tvarkingi, jų sandarumo tarpikliai nepažeisti, o savaiminio užsidarymo mechanizmai – techniškai tvarkingi ir veikiantys.

Statiniuose ir patalpose turi būti pirminių gaisro gesinimo priemonių.

Palėpėse laikyti degias medžiagas draudžiama. Jos turi būti užrakintos, o raktai laikomi prieinamoje vietoje, iš kurios juos galima paimti bet kuriuo paros metu.

Draudžiama rakinti aukštų holų, bendro naudojimo koridorių ir evakuacinių laiptinių duris, išskyrus duris, turinčias: stacionarų atrakinimo iš vidaus įrenginį; atrakinamas iš vidaus raktu, laikomu šalia durų įrengtoje dėžutėje su į vidų įspaudžiamu stiklu arba automatiškai atrakinamas suveikus gaisro aptikimo ir signalizavimo sistemai.

Koridoriuose, laiptinėse ir ant durų evakuaciniuose išėjimuose turi būti evakuacijos kryptį nurodantys ženklai, kurių bent vienas turi būti gerai matomas iš bet kurio evakuacijos kelio taško.

Evakuacijos kelių grindų danga turi būti pritvirtinta.

GAISRINĖS SAUGOS ŽENKLAI

Evakuacijos krypties (saugių sąlygų) ženklai (Nurodo saugios žmonių evakuacijos gaisro arba jo kilimo pavojaus atveju kryptį)

GAISRINĖS SAUGOS ŽENKLAI

Draudžiamieji ženklai (Ženklai, draudžiantys elgtis taip, kad kiltų pavojus arba jis būtų sukeltas)

GAISRINĖ ĮRANGA

Gaisrinės įrangos ženklai (ženklai, nurodantys gaisro gesinimo įrenginių bei priemonių įrengimo ar išdėstymo vietas)

AKTYVIOSIOS GAISRINĖS SAUGOS PRIEMONĖS

Gaisrinės saugos sistemos ir gaisrinės automatikos įrenginiai, mažinantys grėsmę žmonėms ir jų turtui, skirti gaisrui aptikti, pranešti apie jį, gesinti, dūmams ir šilumai šalinti ar kelioms šioms funkcijoms vykdyti vadinami aktyviosiomis gaisrinės saugos priemonėmis. Jos turi būti techniškai tvarkingos ir veikiančios, **kartą per metus** patikrintos.

GAISRO GESINIMO PRIEMONĖS

UGNIES GESINTUVAI

NEDEGUS AUDEKLAS

VIDAUS GAISRINIS ČIAUPAS

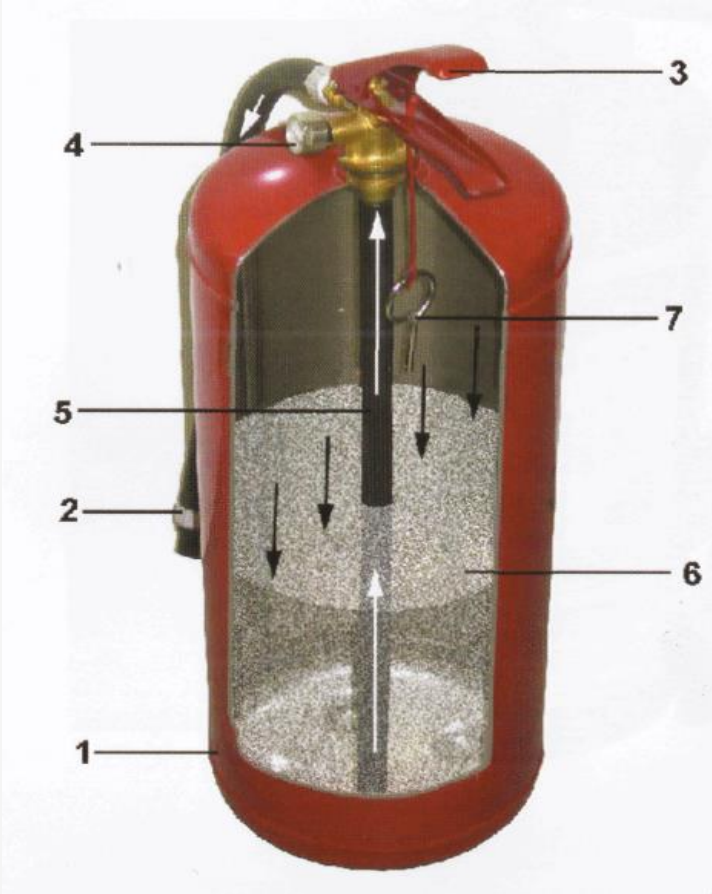
GAISRINIS HIDRANTAS

Kartą per metus būtina atlikti gaisro gesinimo priemonių patikrinimą!

UGNIES GESINTUVAI

Gesintuvai – techniniai įrenginiai, skirti gaisrui gesinti pirminėje pakopoje. Jie skirstomi pagal gesinamos medžiagos rūšį (**vandens, putų, dujų, miltelių**), baliono dydį, paleidimo įtaiso konstrukciją.

1 – metalinis korpusas;
2 – išpurškimo žarnelė;
3 – paleidimo rankenėlė;
4 – manometras (gali ir nebūti);
5 – sifoninis vamzdelis;
6 – gesinamoji medžiaga;
7 – apsauginis kaištis.

GAISRŲ KLASIŲ ŽYMĖJIMAS

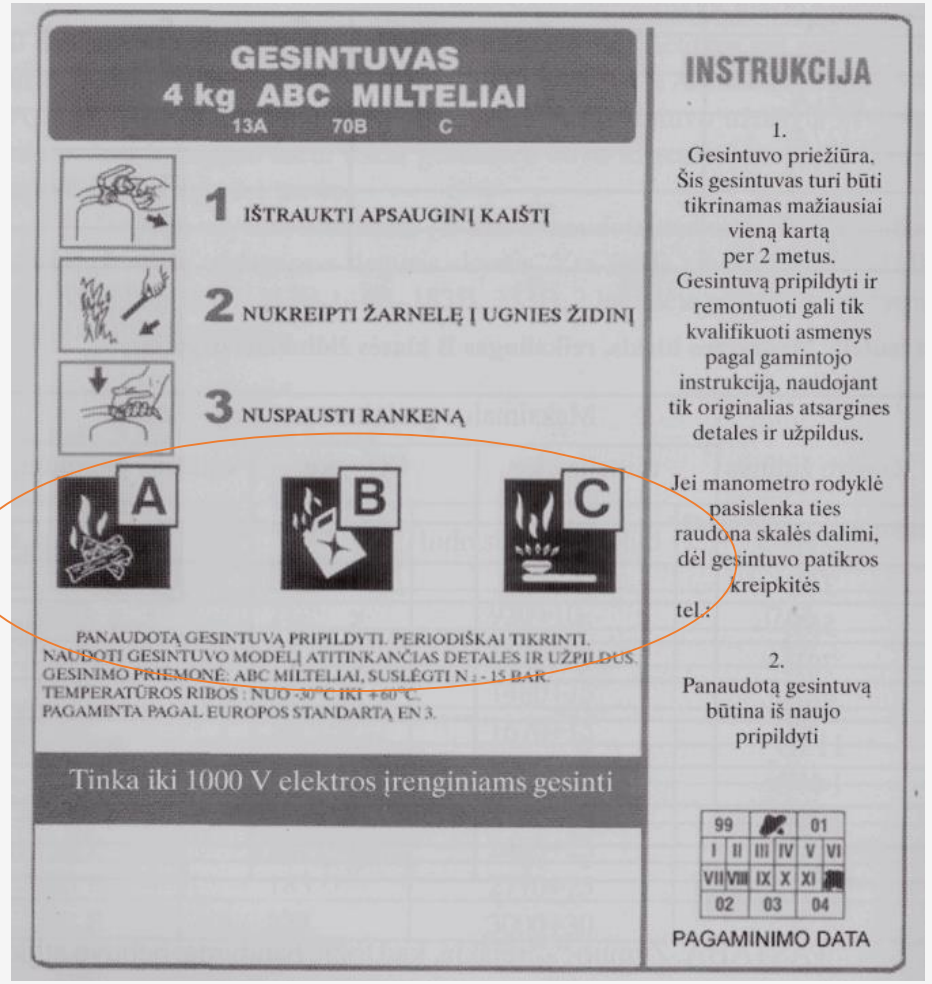
A-kietoms medžiagoms, kurios dega susidarant įkaitusioms anglims, gesinti.

B-skystoms degioms ir kietoms, galinčioms skystėti, medžiagoms gesinti.

C-dujinėms degioms medžiagoms gesinti.

D-metalams gesinti.

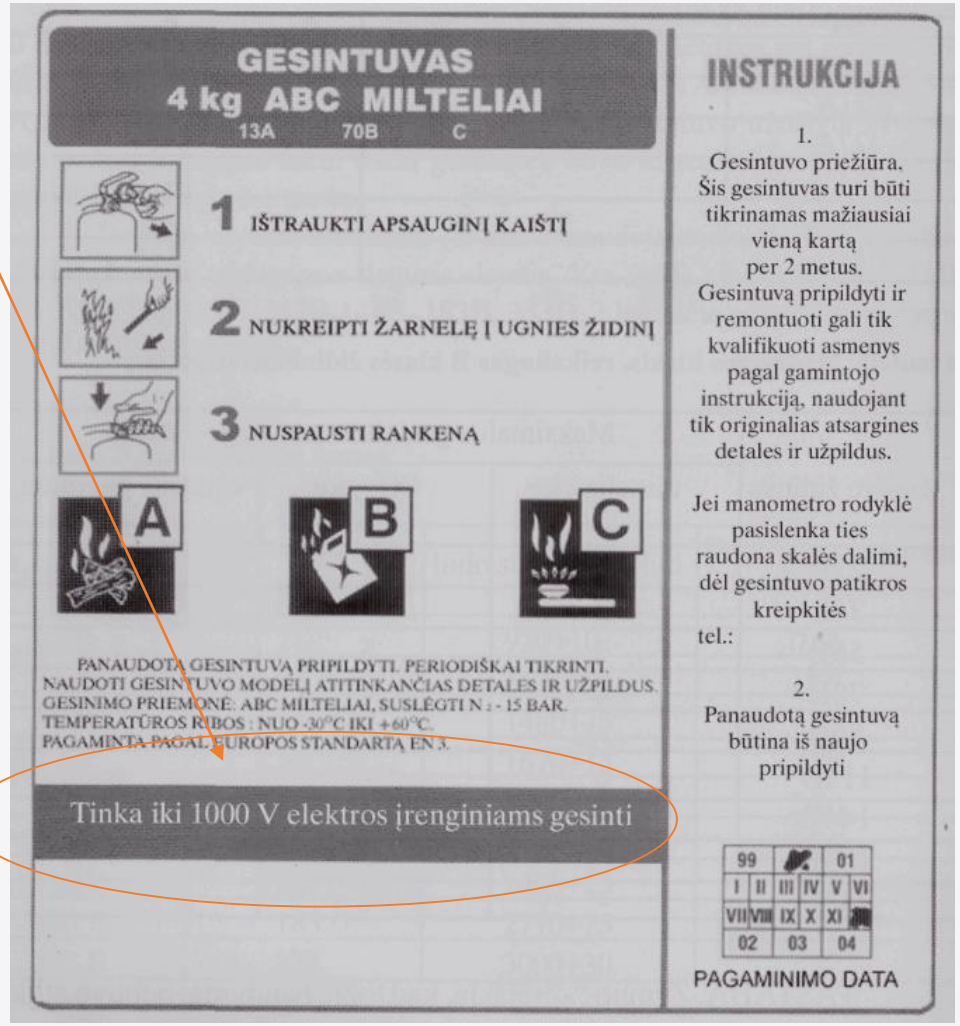
Gesintuvų tipas ir skaičius nustatomas atsižvelgiant į galimo gaisro klasę, gesinimo priemonių tinkamumą gaisrui gesinti, veiksmingumą, maksimalų gesinimo plotą, patalpose ar įrenginiuose naudojamų medžiagų savybes.

ELEKTROS ĮRENGINIAMS GESINTI

Tinkami gesintuvai :
- milteliniai;
- angliarūgštiniai.

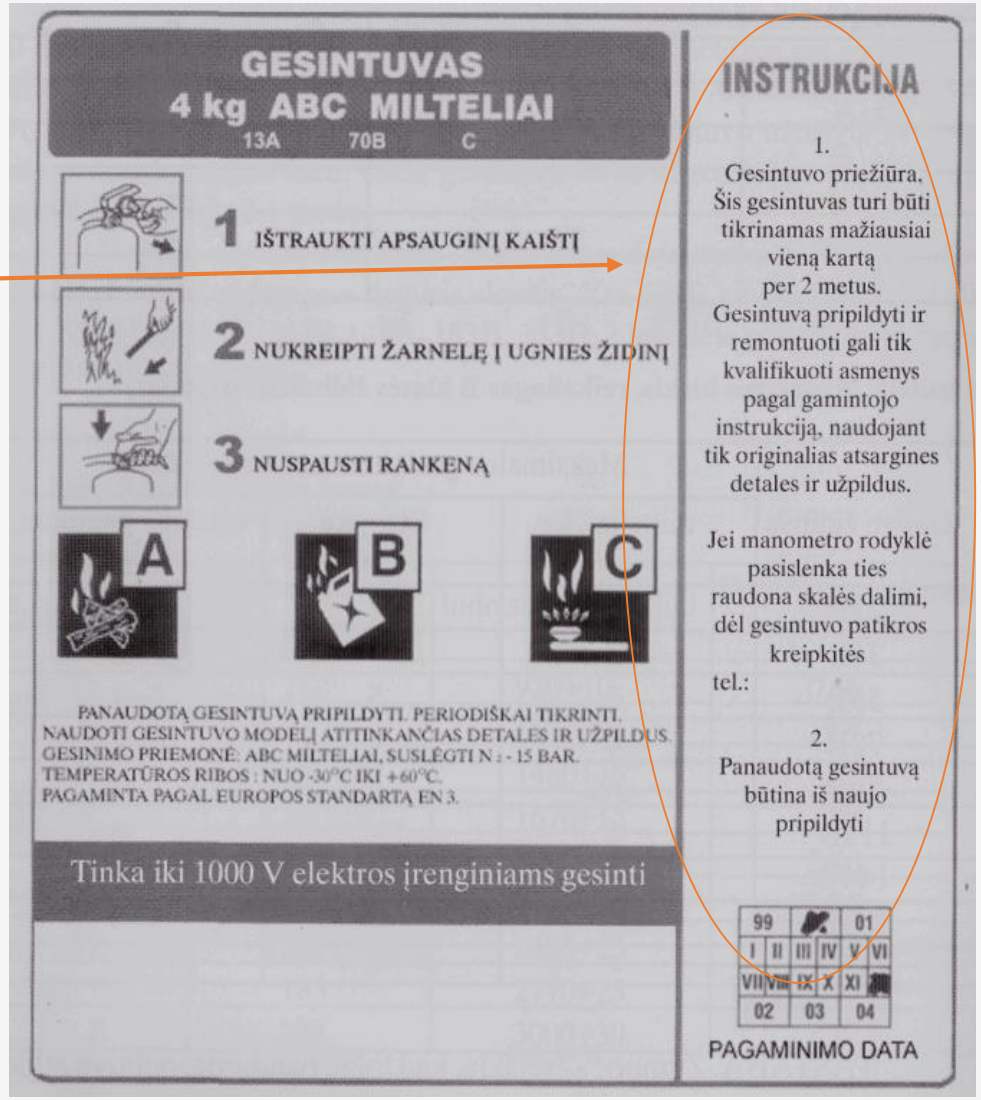
Netinkami:
- vandens putų,
- neatjungus elektros įtampos.

GESINTUVŲ PATIKRA

Gesintuvai, juose esančių gesinimo medžiagų kiekis ir kokybė tikrinami ne rečiau kaip vieną kartą per metus.

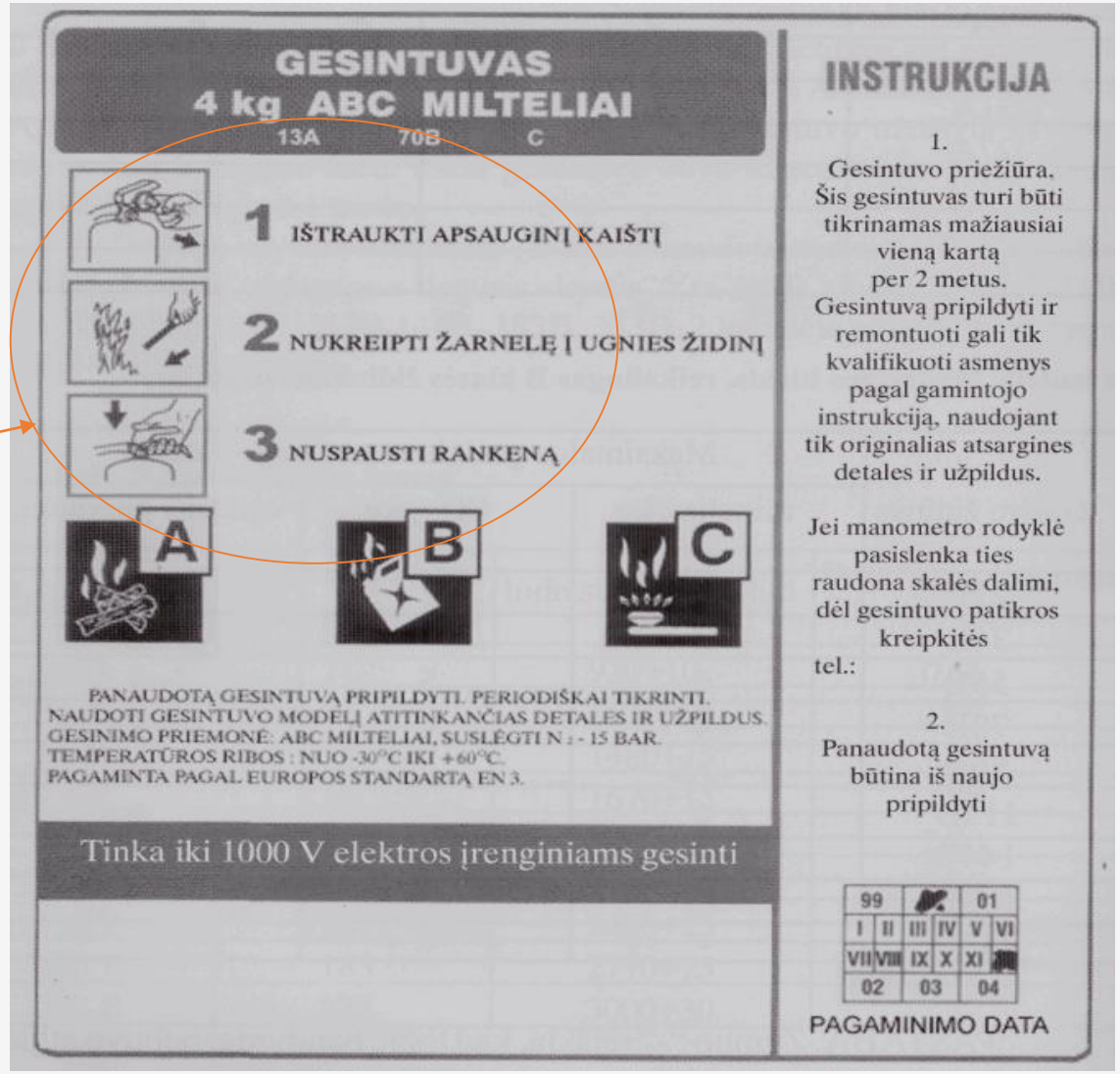
Gesintuvų korpusai turi būti hidrauliškai bandomi ne rečiau kaip kartą per 10 metų.

KAIP NAUDOTIS GESINTUVU?

Visų pirma reikia susipažinti su gesintuvo naudojimo instrukcija.

Visų gesintuvų paleidimo būdas yra panašus.

GESINTUVŲ IŠDĖSTYMAS

Gesintuvus būtina:

- laikyti lengvai prieinamose ir matomose vietose;
- vietose, apsaugotose nuo tiesioginių saulės spindulių;
- ne arčiau kaip 1 m nuo šildymo prietaisų;
- pakabinti ne aukščiau 1,5 m nuo grindų iki gesintuvo apačios;
- galima statyti gaisrinių čiaupų spintelėse arba prie jų, priešgaisriniuose skyduose, ant grindų, jų laikymo vietą paženklinant gesintuvo ženklu;
- tiek patalpoje, tiek lauke gesintuvų laikymo vietą nurodantys užrašai turi būti gerai matomi, įrengti 2–2,5 m aukštyje nuo grindų ar žemės paviršiaus.

KAIP TEISINGAI NAUDOTIS GESINTUVAIS

Kietųjų medžiagų gesinimo ypatumai:

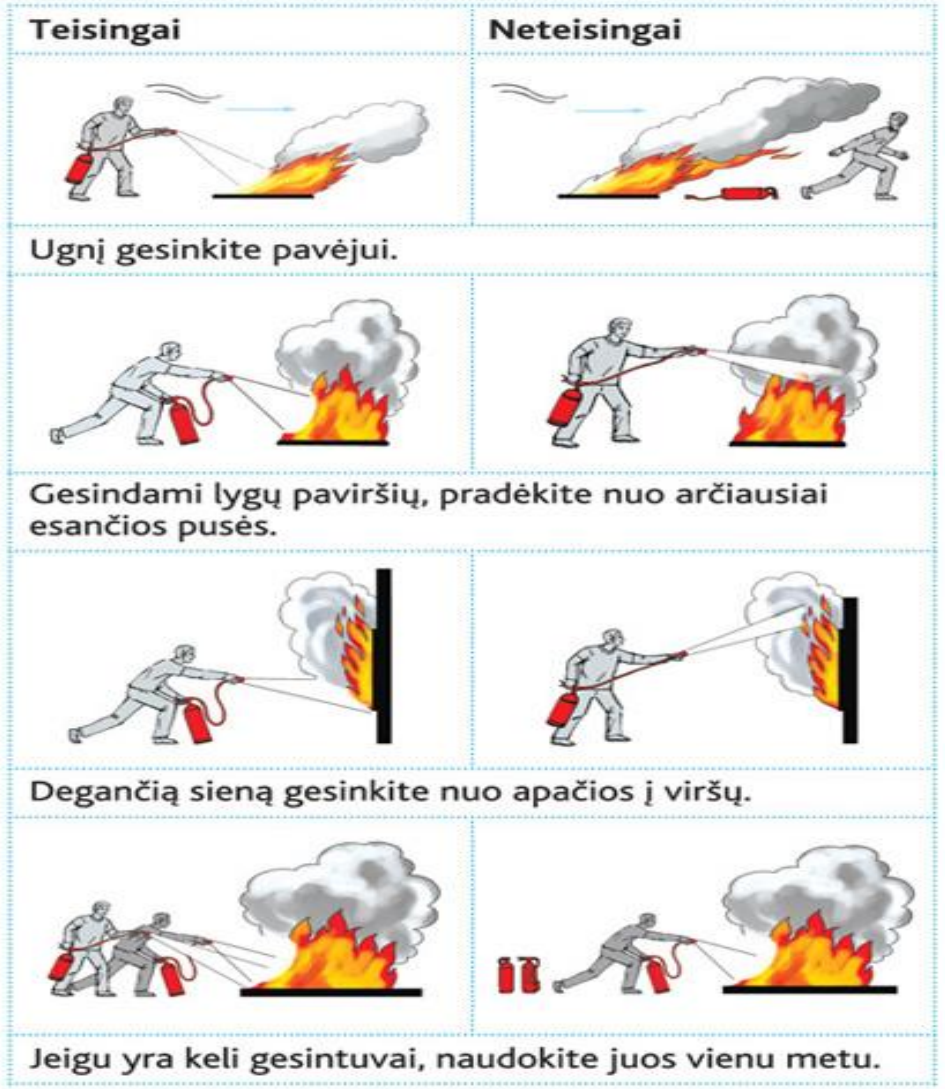
- įsitikinti, kad nebūtų giluminio degimo, pvz. peržarstyti.

Skysčių gesinimo ypatumai:

- stengtis neištaškyti degančio skysčio;
- apsisaugant nuo pakartotino užsidegimo, užgesinus dar tiekti gesinamąją medžiagą.

Dujų gesinimo ypatumai:

- prieš gesinimą nutraukti degių dujų padavimą ar pradėti gesinimą įsitikinus, kad bus galima sustabdyti dujų nuotėkį, išvengiant galimų sprogimų.

KIEKVIENAS DARBUOTOJAS, PASTEBĖJĘS GAISRĄ, PRIVALO:

-nedelsiant pranešti apie gaisrą priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai tel. 112;

-imtis priemonių informuoti žmones apie gaisrą ir organizuoti jų bei materialinių vertybių evakavimą;

-gesinti gaisrą turimomis priemonėmis.

ATMINKITE!
VISI GAISRAI IŠ PRADŽIŲ BŪNA MAŽI...

PASKAMBINĘ PAGALBOS TELEFONU PERDUOKITE ŠIĄ INFORMACIJĄ APIE ĮVYKĮ:

- ✓kur įvyko (kuo tikslesnę įvykio vietą);
- ✓kas įvyko (įvykio pobūdį);
- ✓kada įvyko (laikas);
- ✓grėsmę žmonėms ir/ar gyvūnams, turtui ir aplinkai;
- ✓situacijos kaitą;
- ✓pranešusiojo duomenys (vardą, pavardę, telefono Nr., buvimo vietą)

DARBUOTOJŲ VEIKSMAI

Išgirdus gaisrinės signalizacijos garsinį signalą, darbuotojai nedelsdami:

- uždaro kabinetų langus;
- pasiima asmeninius daiktus, dokumentus, o šaltuoju metų laiku – šiltus viršutinius drabužius;
- išeina iš kabinetų, palieka kabinetų duris uždarytas, bet neužrakintas;
- evakuacinio išėjimo kryptimi išeina iš pastato (vadovaujasi žmonių evakavimo planais) ir eina į susirinkimo vietą (**gaisro metu liftais naudotis draudžiama**).

Jeigu yra žmonių, negalinčių išeiti iš pastato savo jėgomis, kiti darbuotojai padeda išeiti arba išnešti.

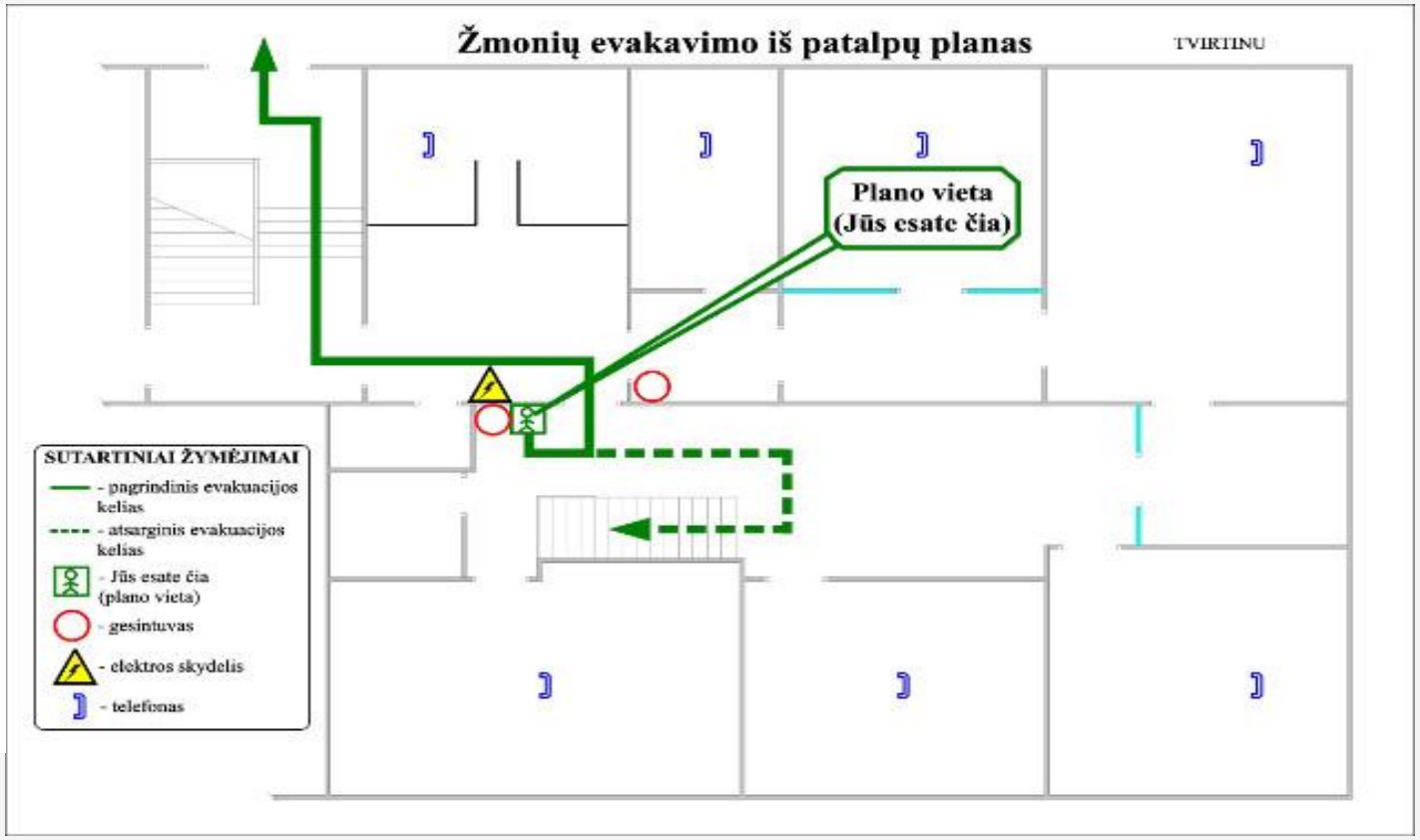
ŽMONIŲ EVAKAVIMO PLANAI

EVAKUACINIŲ KELIŲ ŽYMĖJIMAS:

Pagrindinis evakuacijos kelias – **ištisinė, žalia, dukart storesnė už plano linijas - linija**

Atsarginis evakuacijos kelias – **punktyrinė, žalia, dukart storesnė už plano linijas - linija**

<u>Linijos, rodančios kelią, turi būti nubrėžtos iš patalpos iki išėjimo į laiptinę arba kitą saugią vietą</u>

ĮSITIKINKITE AR KELIAS SAUGUS

Jeigu durys, pro kurias turite eiti, uždarytos, įsitikinkite, kad tas kelias saugus.

Jeigu durys, pro kurias turite eiti karštos – pasirinkite atsarginį kelią.

NEIKITE PER DŪMUS

Jeigu išėjimo kelyje jau yra dūmų, bet iki laiptinės netoli –užsidenkite veidą drabužiais ar sudrėkinta nosine, ir pasilenkę skubėkite išėjimo link ...

Jeigu tenka eiti per uždūmintą patalpą – šliaužkite !

NEGALITE IŠEITI IŠ PATALPŲ

Jeigu karštis, dūmai ar liepsna užblokavo išėjimus, užsidarykite duris ir praneškite apie save – skambinkite ugniagesiams, mojuokite pro langus, pakabinkite lange ryškų drabužį.

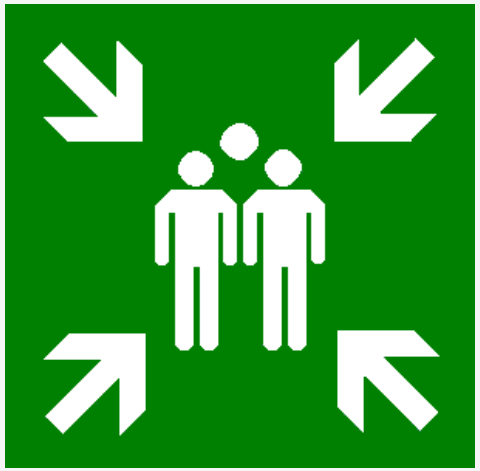
PASITIKITE ATVYKSTANČIUS UGNIAGESIUS – PRANEŠKITE JIEMS APIE PASTATE GALĖJUSIUS LIKTI ŽMONES

NIEKADA NEGRĮŽKITE Į DEGANTĮ PASTATĄ !

SUSIRINKIMO VIETA

Įmonės, įstaigos ir organizacijos teritorijoje turi būti pažymėtos žmonių susirinkimo vietos jiems evakuojantis iš pastatų gaisro kilimo pavojaus atveju.

Susirinkimo vieta:

- turi būti apsaugota nuo dūmų ir ugnies;
- gerai visiems žinoma;
- susirinkimas sutartoje vietoje leis tiksliai žinoti ar visi išsigelbėjo.

AR ŽINOTE, KAD:

- Žmonės gaisro metu dažniausiai žūna ne nuo ugnies, o nuo dūmų ir deguonies trūkumo...
- Gaisras patalpoje gali išplisti per 4 – 8 minutes...
  Pirminės gaisro gesinimo priemonės efektyvios tik pirmomis gaisro minutėmis...
- Jeigu patalpose yra elektros įrenginiai su įtampa, jose esantys gesintuvai turi būti tinkami gesinti įrenginius neatjungus elektros srovės...
- Laikas, žmogui patyrusiam stresą, lekia 6 kartus greičiau...

DĖKOJAME UŽ DĖMESĮ!